

PARLEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2012-2013

22 MAI 2013

PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment à :

**l'Accord, fait à Londres le
16 février 2010, entre le Gouvernement
du Royaume de Belgique et le Gouvernement
de Montserrat, tel que mandaté par
le Gouvernement du Royaume-Uni de
Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord,
en vue de l'échange de renseignements
en matière fiscale**

Exposé des motifs

I. Introduction

1. Contexte général dans lequel s'inscrit l'Accord

Dans une économie mondiale, la coopération fiscale entre les Etats est essentielle notamment pour permettre aux Etats d'appliquer et de faire respecter leurs législations fiscales. Une coopération fiscale efficace permet de faire en sorte que les contribuables qui ont accès à des opérations transnationales n'aient pas davantage de possibilités de fraude et d'évasion fiscales que ceux qui n'interviennent que sur leurs propres marchés nationaux. La pérennité d'une économie mondiale ouverte dépend de la coopération internationale, y compris en matière fiscale.

L'échange de renseignements constitue une partie essentielle de cette coopération internationale en matière fiscale. Il s'agit d'un moyen efficace pour les États de protéger leurs propres bases d'imposition et de lutter contre les « paradis fiscaux » et les pratiques fiscales dommageables.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

GEWONE ZITTING 2012-2013

22 MEI 2013

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met :

**het Akkoord, gedaan te Londen op
16 februari 2010, tussen de Regering van
het Koninkrijk België en de Regering van
Montserrat, zoals gemachtigd door
de Regering van het Verenigd Koninkrijk
van Groot-Brittannië en Noord-Ierland,
inzake de uitwisseling van inlichtingen
met betrekking tot belastingaangelegenheden**

Memorie van toelichting

I. Inleiding

1. Algemene context waarin het Akkoord moet worden gezien

In een mondiale economie is het essentieel dat de Staten samenwerken op fiscaal vlak, meer bepaald om de Staten in staat te stellen hun belastingwetgeving toe te passen en te doen naleven. Door een efficiënte samenwerking op fiscaal vlak kan men ervoor zorgen dat belastingplichtigen die toegang hebben tot grensoverschrijdende verrichtingen niet meer mogelijkheden tot fraude en belastingontduiking hebben dan die welke slechts op hun eigen nationale markt actief zijn. Het voortbestaan van een open wereldeconomie is afhankelijk van internationale samenwerking, daaronder begrepen internationale samenwerking op fiscaal vlak.

De uitwisseling van inlichtingen vormt een essentieel onderdeel van die internationale samenwerking op fiscaal vlak. Het is voor de Staten een efficiënte manier om hun eigen belastinggrondslagen te beschermen en om de « belastingparadijzen » en schadelijke belastingpraktijken te bestrijden.

L'échange de renseignements peut reposer sur divers mécanismes. Dans le cas d'une convention fiscale générale concernant l'impôt sur le revenu, l'échange de renseignements découle d'une disposition inspirée de l'article 26 du Modèle OCDE de Convention fiscale. Lorsque la conclusion d'une convention préventive de la double imposition ne s'avère pas possible, l'échange de renseignements peut être organisé par un accord *ad hoc* dont les dispositions s'inspirent du Modèle OCDE d'Accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale.

Etant donné l'importance limitée de l'économie de Montserrat et des relations économiques entre la Belgique et Montserrat, les autorités belges ont estimé qu'il n'était pas opportun actuellement de conclure une convention générale préventive de la double imposition.

Par contre, on peut constater que les activités financières internationales jouent un rôle important dans l'économie de Montserrat. En outre, Montserrat entretient des liens étroits avec les Etats-Unis et est membre de quelques organisations internationales dont l'ONU, le Commonwealth et surtout le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements. De plus, Montserrat est repris dans la liste des paradis fiscaux établie par la Belgique (voir arrêté royal du 6 mai 2010 – *Moniteur belge* du 12 mai 2010). Pour toutes ces raisons, la conclusion d'un Accord en matière d'échange de renseignements s'imposait de plus en plus.

2. Point de départ : la lutte contre les « paradis fiscaux » et les pratiques fiscales dommageables

Le point de départ de ce processus se situe en 1996, lorsque les pays membres de l'OCDE ont constaté qu'il était nécessaire de contrôler les conséquences fiscales de la libéralisation progressive des échanges et des investissements internationaux. Le développement de la mobilité des capitaux a été un facteur incontestable de croissance économique mais a également provoqué des distorsions au niveau des décisions d'investissement, une concurrence entre les systèmes fiscaux des différents Etats et l'essor des paradis fiscaux.

En 1998, l'OCDE a présenté un rapport fixant les critères qui caractérisent les paradis fiscaux et les pratiques fiscales dommageables. Ce rapport préconisait l'adoption d'une série de mesures parmi lesquelles figurait notamment la levée des dispositions limitant l'accès des autorités fiscales aux informations détenues par les banques ainsi que l'usage plus intensif des procédures d'assistance administrative internationale.

De uitwisseling van inlichtingen kan op verschillende manieren verlopen. Indien het gaat om een algemene belastingovereenkomst met betrekking tot inkomstenbelastingen, volgt de uitwisseling van inlichtingen uit een bepaling die gebaseerd is op artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst. Wanneer het sluiten van een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting onmogelijk blijkt, kan de uitwisseling van inlichtingen worden georganiseerd door een akkoord *ad hoc* waarvan de bepalingen gebaseerd zijn op het OESO-Model van Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden.

Door de beperkte omvang van de economie van Montserrat en van de economische relaties tussen België en Montserrat, leek het voor de Belgische autoriteiten dan ook thans niet opportuun om een uitgebreid dubbelbelastingverdrag af te sluiten

Daarentegen kunnen we vaststellen dat internationale financiële activiteiten een belangrijke rol spelen in de economie van Montserrat. Tevens heeft Montserrat nauwe banden met de Verenigde Staten en is Montserrat lid van enkele internationale organisaties waaronder de VN, het Gemeenebest der Naties en in het bijzonder het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen. Daarnaast werd Montserrat door België opgenomen in de lijst van belastingparadijzen (zie koninklijk besluit van 6 mei 2010 – *Belgisch Staatsblad* van 12 mei 2010). Al deze zaken maken dat het afsluiten van een Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen zich meer en meer opdrong.

2. Aanvangspunt : het proces ter bestrijding van de « belastingparadijzen » en de schadelijke belastingpraktijken

Het aanvangspunt van dit proces ligt in 1996, wanneer de lidstaten van de OESO vastgesteld hebben dat het nodig was om toezicht te houden op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. De voortschrijdende mobiliteit van kapitalen mag dan al een onbetwistbare rol gespeeld hebben in de economische groei, ze heeft ook het evenwicht verstoord op het vlak van de investeringsbesluiten en geleid tot een opbod tussen de belastingstelsels van de verschillende Staten en tot de bloei van belastingparadijzen.

In 1998 heeft de OESO een rapport voorgelegd waarin de criteria worden vastgelegd die kenmerkend zijn voor belastingparadijzen en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bepleitte de invoering van een reeks maatregelen waarbij met name ook het opheffen hoorde van de bepalingen die de toegang van de belastingautoriteiten tot bankgegevens beperkten evenals een intensievere aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

3. Ouverture du processus aux pays non membres de l'OCDE et focalisation sur l'échange de renseignements

En 2000, les travaux menés au sein de l'OCDE se sont ouverts aux représentants de pays non membres de l'OCDE et se sont concentrés sur l'échange de renseignements.

Actuellement, 84 pays participent à ces travaux qui se déroulent au sein du Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements.

En 2002, ce Forum a mis au point un modèle d'accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale. Il encourage la conclusion d'accords conforme aux principes repris dans ce Modèle. Parmi ces principes, figure l'échange d'informations bancaires.

Suite à ces travaux, un nouveau paragraphe 5 a également été introduit à l'article 26 (échange de renseignements) du Modèle OCDE de convention fiscale concernant le revenu et la fortune de juillet 2005. En vertu de l'article 26, un Etat n'est, en principe, pas tenu de fournir des renseignements qui ne peuvent pas être obtenus sur la base de sa législation interne. Le nouveau paragraphe 5 déroge à ce principe et ne permet pas à un Etat de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque.

Ceci étant, la Belgique, le Luxembourg, l'Autriche et la Suisse ont chacun émis en 2005 une réserve sur cet article 26, paragraphe 5.

Les normes OCDE d'échange de renseignements ont emporté l'adhésion, en octobre 2008, du Comité d'experts de la coopération internationale en matière fiscale de l'ONU, qui les a introduites dans le Modèle de convention concernant les doubles impositions entre pays développés et pays en développement. Elles sont, ainsi, devenues le standard au niveau mondial.

4. Adhésion de la Belgique au processus international

La Belgique a introduit une disposition analogue à l'article 26, paragraphe 5 dans la convention fiscale conclue avec les Etats-Unis le 27 novembre 2006. Ce faisant, pour la première fois, notre pays acceptait de satisfaire les demandes de renseignements bancaires provenant d'un autre Etat.

La Convention précise, expressément, qu'il ne peut s'agir que de demandes précises identifiant le contribuable visé et la banque auprès de laquelle investiguer. Afin que l'administration fiscale belge soit à même d'exécuter cet engagement, la Convention stipule que l'administration belge a le pouvoir d'exiger d'une banque la communication des

3. Opstarten van het proces in de landen die geen lid zijn van de OESO en focus op de uitwisseling van inlichtingen

In 2000 mochten vertegenwoordigers van landen die geen OESO-lidstaat waren deelnemen aan de OESO-werkzaamheden die zich op de uitwisseling van inlichtingen hebben toegespitst.

Momenteel nemen 84 landen deel aan die werkzaamheden die verricht worden binnen het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen.

In 2002 heeft dit Forum een modelakkoord uitgewerkt dat beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het pleit voor het sluiten van overeenkomsten conform de beginselen die in dit Model zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen.

Als gevolg van die werkzaamheden werd tevens een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 (uitwisseling van inlichtingen) van het OESO-modelverdrag tot vermijding van dubbele inkomsten- en vermogensbelasting van juli 2005. Op grond van artikel 26 is een Staat in principe niet verplicht inlichtingen te verstrekken die ingevolge zijn wetgeving niet kunnen verkregen worden. De nieuwe paragraaf 5 wijkt af van dit beginsel en laat een Staat niet toe het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank.

Dientengevolge hebben België, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland in 2005 voorbehoud aangetekend bij dat artikel 26, paragraaf 5.

De OESO-normen inzake uitwisseling van inlichtingen hebben in oktober 2008 de goedkeuring gekregen van het Comité van Experts in Internationale Fiscale Samenwerking van de VN, dat ze heeft opgenomen in de modelovereenkomst inzake dubbel belasting tussen ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden. Ze zijn aldus uitgegroeid tot de standaard op wereldvlak.

4. Aansluiting van België bij het internationaal proces

België heeft, in het dubbelbelastingverdrag dat op 27 november 2006 met de Verenigde Staten werd gesloten, een bepaling opgenomen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5. Zodoende aanvaardde ons land voor de eerste keer om te voldoen aan de van een andere Staat afkomstige vraag naar bankgegevens.

De Overeenkomst stelt uitdrukkelijk dat het hier enkel kan gaan om welomschreven vragen die de naam opgeven van de beoogde belastingplichtige en van de bank bij dewelke het onderzoek moet gevoerd worden. Opdat de Belgische belastingadministratie deze verbintenis zou kunnen nakomen, bepaalt de Overeenkomst dat de Belgische adminis-

renseignements requis et, ce faisant, déroge à l'article 318 du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92).

Seule l'administration fiscale américaine peut utiliser les renseignements obtenus par l'administration fiscale belge qui doit se borner à les lui transmettre. Par contre, la loi du 3 juin 2007 portant assentiment à cette Convention permet, par dérogation à l'article 318 du Code des impôts sur les revenus, que l'administration belge établisse une imposition à charge d'un contribuable belge sur la base d'informations recueillies par l'administration américaine auprès d'une banque américaine.

Dans la foulée de cette Convention, la Belgique a fait savoir dès janvier 2007 dans les enceintes internationales (OCDE, UE et ONU) qu'elle était disposée à négocier, au cas par cas, avec d'autres Etats une disposition conventionnelle similaire à celle conclue avec les Etats-Unis. Cette ouverture de la Belgique n'a été suivie d'aucune initiative de nos partenaires conventionnels.

Par ailleurs, dans la version de 2008 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, la Belgique a maintenu sa réserve de principe mais a clairement indiqué qu'elle était prête à accepter, au cas par cas, une disposition relative à l'échange de renseignements bancaires.

Finalement en mars 2009, la Belgique s'est pleinement ralliée aux normes de transparence et d'échange de renseignements élaborées au sein de l'OCDE.

5. Accélération du processus international et établissement de listes « blanches », « grises » et « noires »

Le mouvement d'adhésion des Etats au standard OCDE s'est accéléré à la suite de la réunion du G20 à Londres le 2 avril 2009. En raison du contexte de crise financière et économique, cette réunion s'est soldée par des prises de position particulièrement fortes. Le besoin de transparence et de coopération internationale en matière fiscale a été réaffirmé et les Etats réticents à adhérer au standard OCDE ont été menacés de sanctions.

Le même jour, l'OCDE a rendu public un document répertoriant les 84 Etats participant au Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en trois listes en fonction des progrès accomplis par chacun d'eux dans la mise en œuvre du standard de l'OCDE.

tratie gemachtigd is om van een bank de mededeling van de gevraagde inlichtingen te eisen en wijkt daardoor af van artikel 318 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92).

Enkel de Amerikaanse belastingadministratie mag gebruik maken van de inlichtingen die ze verkrijgt van de Belgische belastingadministratie, die zich op haar beurt moet beperken tot het vertrekken van de inlichtingen. De wet van 3 juni 2007 houdende instemming met de Overeenkomst staat echter toe dat de Belgische administratie, in afwijking van artikel 318 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting, een belasting vestigt ten laste van een Belgische belastingplichtige op grond van inlichtingen die door de Amerikaanse administratie werden ingewonnen bij een Amerikaanse bank.

Onmiddellijk na het sluiten van die Overeenkomst heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties (OESO, EU en VN) laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere Staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijksoortig is aan die welke met de Verenigde Staten werd overeengekomen. Op die aanzet van België is geen enkel initiatief van onze verdragspartners gevolgd.

In de versie van 2008 van het OESO-Model van Fiscale Overeenkomst heeft België overigens vastgehouden aan zijn principieel voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België heeft zich uiteindelijk in maart 2009 volledig aangesloten bij de regels inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen die in de schoot van de OESO werden uitgewerkt.

5. Versnelling van het internationaal proces en opstellen van « witte », « grijze » en « zwarte » lijsten

De samenkomst van de G20 in Londen op 2 april 2009 heeft het proces waarbij de Staten zich aansloten bij de OESO-standaard versneld. Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis werd die samenkomst afgesloten met het innemen van bijzondere krachtige standpunten. De nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken werd nog eens bevestigd en tegen de Staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij de OESO-standaard werd met sancties gedreigd.

Dezelfde dag heeft de OESO een document gepubliceerd waarin de 84 Staten die deel uitmaakten van het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen over drie lijsten werden verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van de OESO-standaard.

Une première liste « blanche » reprend les Etats qui ont déjà substantiellement mis en œuvre ce standard.

Une deuxième liste « grise » établit une catégorie intermédiaire d'Etats qui, bien qu'ayant adhéré à ce standard, n'ont pas encore procédé à sa mise en œuvre dans une mesure jugée suffisante. Cette liste comporte deux subdivisions. Dans la première subdivision sont classés les pays qui, au regard des critères du rapport de l'OCDE de 1998 mentionné ci-avant, doivent être considérés comme des paradis fiscaux. La deuxième subdivision reprend les « autres centres financiers »; c'est dans cette catégorie, créée pour les besoins de l'espèce, qu'a été placée la Belgique.

En effet, pour qu'un Etat figure dans la liste blanche, celui-ci doit avoir signé au moins 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard OCDE. Or, début avril 2009, la Belgique ne pouvait se prévaloir que de la signature de la Convention avec les Etats-Unis.

La troisième liste « noire » devait regrouper les Etats ne s'étant pas encore engagés à appliquer le standard OCDE. Cette liste est, désormais, vide en raison de l'adhésion généralisée au standard OCDE.

6. Conclusion par la Belgique d'accords d'échange de renseignements

La Belgique, désireuse de quitter la deuxième liste, a entrepris des efforts considérables pour signer le plus rapidement possible des accords internationaux permettant l'échange de renseignements bancaires.

Grâce à ce processus accéléré, le gouvernement fédéral a signé dans un délai très court 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard OCDE. Ce faisant, la Belgique est reprise, depuis le 17 juillet 2009, dans la liste « blanche » des Etats qui ont déjà substantiellement mis en œuvre le standard OCDE.

Le Gouvernement fédéral poursuit le processus de révision de conventions fiscales entamé en mars 2009 afin qu'à terme toutes les conventions conclues par la Belgique permettent l'échange de renseignements bancaires.

7. Peer review

En septembre 2009, le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements a décidé de mettre en place un dispositif d'évaluation de l'effectivité de la mise en œuvre du standard OCDE par les Etats participants. Ce dispositif, appelé « examen par les pairs » (« peer review ») en raison du fait qu'il est piloté par des représentants d'Etats

In een eerste « witte » lijst zijn de Staten opgenomen waar die standaard al wezenlijk gebruikt wordt.

Een tweede « grijze » lijst bevat een tussencategorie met Staten die zich weliswaar bij de OESO-standaard hebben aangesloten, maar deze nog niet gebruiken op een manier die als voldoende beoordeeld wordt. Deze lijst is verdeeld in twee onderafdelingen. In de eerste onderafdeling vindt men de landen die in het licht van de criteria van het voormelde OESO-rapport van 1998 als belastingparadijzen moeten beschouwd worden. De tweede onderafdeling bevat de « andere financiële centra ». Het is in die onderafdeling, die voor dergelijke gevallen in het leven werd geroepen, dat België werd ondergebracht.

Opdat een Staat in de witte lijst kan worden opgenomen, moet deze immers ten minste twaalf overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de OESO-standaard. Begin april 2009 kon België zich slechts beroepen op de ondertekening van de Overeenkomst met de Verenigde Staten.

De derde « zwarte » lijst moest de Staten omvatten die zich er nog niet toe verbonden hadden om de OESO-standaard toe te passen. Die lijst is inmiddels leeg gezien de algemene aansluiting bij de OESO-standaard.

6. Het sluiten van verdragen inzake uitwisseling van inlichtingen door België

België, dat van de tweede lijst wenst te verdwijnen, heeft aanzienlijke inspanningen ondernomen om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken.

Dankzij dit versneld proces heeft de Federale Regering op zeer korte tijd 12 overeenkomsten ondertekend die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de OESO-standaard. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de « witte » lijst met Staten waar de OESO-standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

De Federale Regering gaat voort met het in maart 2009 aangevatte proces van herziening van de belastingverdragen opdat al de door België gesloten overeenkomsten op termijn de uitwisseling van bankgegevens mogelijk zullen maken.

7. Peer review

In september 2009 heeft het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen beslist om een systeem in te voeren waarmee kan geëvalueerd worden in welke mate de OESO-normen daadwerkelijk door de deelnemende Staten worden toegepast. Dat systeem « beoordeling door gelijken » genoemd (« peer review ») omdat

participant au Forum Mondial, prévoit, pour chaque Etat supervisé, deux phases d'examen.

La 1ère phase consiste en l'analyse du cadre juridique et réglementaire mis en place par l'Etat considéré aux fins de l'échange de renseignements.

En ce qui concerne la Belgique, cette 1ère phase a eu lieu durant le 2ème semestre 2010.

Le rapport d'évaluation a été publié en avril 2011.

Ce rapport était basé sur la situation en novembre 2010. Il constatait une lacune dans la législation interne belge concernant l'échange international d'informations bancaires et incitait la Belgique à terminer aussi rapidement que possible les procédures de ratification d'un nombre significatif d'accords déjà signés par la Belgique afin de satisfaire au standard international.

Le Gouvernement fédéral n'a pas voulu courir le risque de voir les procédures de ratification concernées ne pas être terminées à temps en raison de la qualification de traités mixtes des nouveaux instruments conventionnels. Il a donc introduit, par le biais de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses (*Moniteur belge* du 6 mai 2011), une modification de l'article 322 CIR 92 qui permet, à partir du 1er juillet 2011, d'échanger des informations bancaires avec plus de 80 pays partenaires sur la base du réseau existant de traités fiscaux.

Sur l'insistance de la Belgique, un rapport complémentaire a été publié le 12 septembre 2011. Celui-ci conclut que le cadre juridique et réglementaire belge est suffisant en la matière.

La 2ème phase de l'examen aura lieu durant le 2ème semestre 2012. Elle portera sur la manière dont le cadre juridique et réglementaire mis en place par la Belgique fonctionne concrètement.

En ce qui concerne Montserrat, la 1ère phase a eu lieu durant le premier semestre 2011. Le rapport d'examen a été publié le 20 juin 2012. Il ressort de ce rapport que la législation de Montserrat relative à la tenue de documents comptables fiables pour certaines formes d'entreprise n'est pas conforme au standard international. En outre, le rapport contient un certain nombre de recommandations en matière de disponibilité de l'information relative à l'identité des actionnaires et des bénéficiaires d'un trust. Un suivi des recommandations est prévu dans les six mois suivant l'approbation du rapport. La 2ème phase de l'examen aura lieu durant le second semestre 2013.

Les conséquences d'un examen non concluant n'ont pas encore été déterminées mais il est fort probable que de nouvelles listes d'Etats considérés comme non coopératifs se-

het geleid wordt door vertegenwoordigers van Staten die deelnemen aan het Global Forum, voorziet voor elke gecontroleerde Staat in twee onderzoeksfasen.

De 1ste fase bestaat uit een analyse van het juridisch en reglementair kader dat door de betrokken Staat gecreëerd werd met het oog op het uitwisselen van inlichtingen.

Voor België heeft die 1ste fase plaatsgevonden in het 2de semester van 2010.

Het evaluatieverslag werd in april 2011 gepubliceerd.

Dat rapport was gebaseerd op de situatie in november 2010 en stelde een leemte vast in de Belgische interne wetgeving met het oog op de internationale uitwisseling van bankinformatie en spoorde België aan om zo snel mogelijk de ratificatieprocedures af te ronden van een significant aantal akkoorden dat reeds werd ondertekend door België om te voldoen aan de internationale standaard.

De federale regering heeft het risico niet willen lopen dat de betrokken ratificatieprocedures ingevolge de kwalificatie van de nieuwe verdragsinstrumenten als gemengde verdragen niet tijdig afgerond zouden kunnen worden en heeft via de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 6 mei 2011) een wijziging van artikel 322 WIB 92 ingevoerd die toelaat vanaf 1 juli 2011 op grond van het bestaande netwerk van belastingverdragen met meer dan 80 partnerlanden bankinformatie uit te wisselen.

Op aandringen van België werd dan ook op 12 september 2011 een aanvullend rapport gepubliceerd waarin geconcludeerd wordt dat het juridisch en reglementair kader in België ter zake voldoet.

De 2de fase van het onderzoek zal in het 2de semester van 2012 plaatsvinden en zal betrekking hebben op de manier waarop het juridisch en reglementair kader in België concreet functioneert.

Voor Montserrat heeft de 1ste fase in het tweede semester van 2011 plaatsgevonden. Het verslag van dit onderzoek werd gepubliceerd op 20 juni 2012. Uit het verslag blijkt dat de wetgeving van Montserrat aangaande het bijhouden van betrouwbare boekhouddocumenten van een aantal soorten ondernemingsvormen niet in overeenstemming is met de internationale standaard. Daarnaast bevat het verslag een aantal aanbevelingen op het vlak van de beschikbaarheid van informatie over de identiteit van aandeelhouders en van begunstigen van een trust. Een opvolging van de aanbevelingen is voorzien binnen de zes maanden volgend op de goedkeuring van het verslag. De 2de fase van het onderzoek zal plaatsvinden tijdens de 2de helft van 2013.

Er werd nog niet vastgelegd welke de gevolgen zullen zijn indien de uiteindelijke resultaten van dat onderzoek voor een bepaald land niet bevredigend zouden zijn. Het is

ront dressées et que des sanctions telles que celles évoquées par le G20 en avril 2009 seront appliquées.

8. Contexte juridique européen

Les Etats membres de l'Union européenne ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 94 du Traité. Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière relativement limitée.

Dans le domaine de l'assistance administrative, deux directives ont été adoptées par le Conseil de l'Union européenne.

La directive 77/799/CEE du 19 décembre 1977 concerne l'assistance mutuelle des autorités compétentes des États membres dans le domaine des impôts directs. Il y est prévu que, en principe, les États membres sont tenus d'échanger toutes les informations susceptibles de leur permettre l'établissement correct des impôts sur le revenu et sur la fortune. Cette obligation ne pèse toutefois sur les États membres qu'à la condition que les informations dont la fourniture est requise puissent être obtenues sur la base de leur législation interne.

La directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 concerne la fiscalité des revenus de l'épargne sous forme de paiements d'intérêts (« directive épargne »).

Celle-ci vise à s'assurer que les intérêts alloués dans un Etat membre à des bénéficiaires effectifs, personnes physiques, qui ont leur résidence fiscale dans un autre Etat membre soient imposés effectivement selon le droit interne de ce dernier Etat membre. Pour ce faire, la directive a préconisé le recours à l'échange automatique d'informations.

Dans le cadre de cette directive et en vue d'éviter une fuite des capitaux vers les pays non membres de l'Union européenne, la Commission européenne a conclu des accords avec la Suisse, le Liechtenstein, Saint-Marin, Monaco et Andorre afin que ceux-ci adoptent des mesures équivalentes à celles figurant dans la directive. Parallèlement, chacun des Etats membres a conclu des accords semblables avec les territoires dépendants ou associés du Royaume-Uni et

zeer waarschijnlijk dat er nieuwe lijsten zullen opgemaakt worden met Staten die als niet-meewerkend beschouwd worden en dat er sancties zullen worden opgelegd zoals deze die door de G20 in april 2009 in het vooruitzicht werden gesteld.

8. Europese juridische context

De Lidstaten van de Europese Unie hebben hun bevoegdheden inzake directe belastingen behouden, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenlopende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 94 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of op de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd van deze samenlopende bevoegdheid slechts op relatief beperkte wijze gebruik gemaakt.

Inzake de administratieve bijstand heeft de Raad van de Europese Unie twee richtlijnen aangenomen.

Richtlijn 77/799/EEG van 19 december 1977 heeft betrekking op de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten van de Lidstaten op het vlak van de directe belastingen. De Richtlijn bepaalt dat de Lidstaten in principe verplicht zijn om alle inlichtingen uit te wisselen die hen van nut zouden kunnen zijn voor een correcte vestiging van de belastingen naar het inkomen en naar het vermogen. Die verplichting geldt evenwel enkel voor de Lidstaten wanneer de inlichtingen waarvan de mededeling gevraagd wordt, kunnen worden verkregen op grond van hun binnenlandse wetgeving.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de « spaarrichtlijn »).

Het doel van die richtlijn is te verzekeren dat de interest die in een Lidstaat wordt toegekend aan uiteindelijk gerechtigden die natuurlijke personen zijn en die hun fiscale woonplaats in een andere Lidstaat hebben, daadwerkelijk overeenkomstig het binnenlands recht van laatstgenoemde Lidstaat belast wordt. De Richtlijn raadt aan om daartoe een beroep te doen op de automatische uitwisseling van inlichtingen.

In het kader van die richtlijn, en om een kapitaalvlucht naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie te voorkomen, heeft de Europese Commissie akkoorden gesloten met Zwitserland, Liechtenstein, San Marino, Monaco en Andorra opdat die landen maatregelen zouden invoeren van gelijke strekking als die welke opgenomen zijn in de Richtlijn. Tegelijkertijd heeft elk van de Lidstaten gelijksoortige akkoorden gesloten met de afhankelijke of geas-

des Pays-Bas (îles anglo-normandes, île de Man et divers territoires des Caraïbes).

Le champ d'application de l'échange automatique d'informations que mettent en place la « directive épargne » et les accords précités est cependant limité en raison du fait que ces instruments juridiques ne visent que les intérêts payés à des personnes physiques.

La directive 77/799/CEE susmentionnée a fait l'objet d'une révision. En effet, la Commission européenne a présenté le 2 février 2009 une proposition de directive visant à la remplacer en intégrant le standard OCDE, ce qui empêchera les États membres de se retrancher derrière leur secret bancaire pour refuser de fournir les informations qui leur seraient demandées.

La Belgique s'est d'emblée déclarée favorable à cette nouvelle directive et, lors de sa réunion du 7 décembre 2010, le Conseil ECOFIN est parvenu à un accord politique traduit dans la nouvelle directive 2011/16/UE du Conseil du 15 février 2011 relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal.

Il est prévu que les mesures à prendre par chaque Etat membre en vue de sa transposition ne devront sortir leurs effets qu'au 1er janvier 2013.

Par ailleurs, la Commission européenne a été mandatée par le Conseil pour négocier un accord anti-fraude avec le Liechtenstein prévoyant un échange de renseignements conforme au standard OCDE. La conclusion éventuelle d'accords similaires avec Monaco, Andorre, Saint-Marin et la Suisse fait l'objet d'un examen au niveau du Conseil de l'Union européenne.

Enfin, la Commission européenne a adopté le 28 avril 2009 une communication dans laquelle sont recensées les mesures que les Etats membres devraient prendre pour promouvoir la « bonne gouvernance » dans le domaine fiscal (c'est-à-dire améliorer la transparence et l'échange d'informations et progresser sur la voie de la concurrence loyale en matière fiscale).

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence de la Belgique est, dès lors, demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure un accord relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale avec Montserrat et Accord est, par ailleurs, conforme aux principes de bonne gouvernance prônés par la Commission. Le présent accord implique, en tout cas, compte tenu, d'une part, de la couverture par cet accord des renseignements détenus par les banques et, d'autre part, de la jurisprudence de la Cour de Justice des Communautés Européennes (CJCE) relative à l'article 56 du Traité sur le fonctionnement de l'Union Européenne (TFUE), que la liberté de circulation des capitaux prévue par l'article 56 du TFUE devra être appliquée complète-

socierde gebieden van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland (de Kanaaleilanden, het Eiland Man en verscheidene gebieden in de Caraïben).

De werkingssfeer van de automatische uitwisseling van inlichtingen die door de « spaarrichtlijn » en door voornoemde akkoorden worden ingesteld, blijft evenwel beperkt wegens het feit dat die rechtsinstrumenten slechts de interesse beogen die wordt betaald aan natuurlijke personen.

Voormelde Richtlijn 77/799/EEG werd herzien. De Europese Commissie heeft op 2 februari 2009 immers een voorstel voorgelegd van een richtlijn die de huidige richtlijn zou vervangen en de OESO-standaard zou opnemen, waardoor de Lidstaten zich niet langer zullen kunnen verschuilen achter hun bankgeheim om de mededeling te weigeren van de inlichtingen die hen worden gevraagd.

België heeft zich meteen voorstander getoond van deze nieuwe richtlijn en op zijn vergadering van 7 december 2010 heeft de ECOFIN-Raad een politiek akkoord bereikt dat omgezet is in de nieuwe richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen.

Er werd voorzien dat de maatregelen die elke Lidstaat moet nemen om de richtlijn om te zetten pas op 1 januari 2013 uitwerking moeten hebben.

Bovendien heeft de Raad de Europese Commissie gemachtigd om met Liechtenstein te onderhandelen over een antifraude-akkoord dat voorziet in een uitwisseling van inlichtingen die overeenstemt met de OESO-standaard. Momenteel wordt op het niveau van de Raad van de Europese Unie de mogelijkheid tot het sluiten van gelijksoortige akkoorden met Monaco, Andorra, San Marino en Zwitserland onderzocht.

Tot slot heeft de Europese Commissie op 28 april 2009 een mededeling aangenomen waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de Lidstaten zouden moeten nemen ter bevordering van het « goed bestuur » in belastingzaken (zijnde de transparantie en de uitwisseling van inlichtingen verbeteren en verder vooruitgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken).

In de huidige Europese juridische context is de bevoegdheid van België derhalve volledig blijven bestaan wanneer het gaat om het sluiten van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen in belastingzaken met Montserrat. Dit akkoord is daarenboven conform de beginselen van goed bestuur die door de Commissie worden aanbevolen. Rekening houdend enerzijds met het feit dat dit akkoord de inlichtingen behandelt die in het bezit zijn van banken, en anderzijds met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (HvJ EG) omtrent artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), heeft dit Akkoord in elk geval tot gevolg dat de in artikel 56 van het VWEU vastgelegde vrijheid

ment avec Montserrat conformément à la jurisprudence de la CJCE.

Ceci signifie que les éventuelles restrictions qui trouveraient leur origine dans une législation introduite en Belgique après le 31 décembre 1993 et qui pouvaient être maintenues en raison de l'absence d'échange de renseignements bancaires entre la Belgique et Montserrat devraient être levées dans les relations entre la Belgique et Montserrat dès que le présent Accord sera applicable.

9. Contexte juridique belge

Initialement, l'Etat fédéral considérait qu'il s'agissait d'un traité relevant de sa compétence exclusive. Dans la mesure où l'Etat fédéral assure actuellement le service de la plupart des impôts régionaux, le Gouvernement fédéral a estimé qu'il n'était pas opportun de retarder la conclusion et l'entrée en vigueur du présent Accord et n'a donc pris aucune initiative en la matière. En effet, les impôts régionaux dont le service est assuré par l'Etat fédéral belge (énumérés à l'article 3 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions) auraient été couverts et les impôts perçus par les Régions et les Communautés elles-mêmes seraient demeurées en dehors du champ d'application de l'accord. Dans cette optique, la conclusion de l'accord relevait de la compétence exclusive de l'Etat fédéral belge et n'impliquait pas le caractère mixte. L'accord n'a par conséquent été signé que par un représentant de l'Etat fédéral.

Toutefois, à l'issue de l'analyse de l'étendue du champ d'application de l'accord, le Conseil d'Etat a abouti à une conclusion tout à fait différente de celle à laquelle avait abouti le Gouvernement fédéral. Selon le Conseil d'Etat, l'accord viserait l'ensemble des impôts belges, en ce compris ceux prélevés par les Communautés et les Régions elles-mêmes. Il s'agirait donc d'un traité mixte qui devrait non seulement être soumis à l'assentiment du Parlement fédéral mais aussi à l'assentiment des Parlements communautaires et régionaux.

En dépit de certaines réserves quant à la teneur de l'avis du Conseil d'Etat, le Gouvernement fédéral a choisi de discuter de l'accord et des autres accords semblables au sein du groupe de travail « traités mixtes » (GTTM), organe d'avis de la Conférence interministérielle pour la politique extérieure (CIPE). Le GTTM s'est rallié aux conclusions du Conseil d'Etat quant au caractère mixte de l'accord et des autres accords semblables. Cette décision a ensuite été avalisée par la CIPE.

Un groupe de concertation *ad hoc* a été créé par le GTTM. Celui-ci se réunit sous la présidence du SPF Finances et a

van verkeer van kapitaal, conform de rechtspraak van het HvJ EG, in zijn totaliteit zal moeten worden toegepast met Montserrat.

Dit betekent dat de eventuele beperkingen die voortkomen uit een wetgeving die in België werd ingevoerd na 31 december 1993 en die verder behouden zouden kunnen blijven wegens het ontbreken van een uitwisseling van bankgegevens tussen België en Montserrat zouden moeten worden opgeheven in de betrekkingen tussen België en Montserrat zodra dit Akkoord van toepassing zal zijn.

9. Belgische juridische context

Aanvankelijk meende de Federale Staat dat het om een verdrag ging dat onder haar exclusieve bevoegdheid viel. In de mate dat de Federale Staat op dit ogenblik instaat voor de dienst van de meeste gewestbelastingen, heeft de Federale Regering het niet opportuun geacht het sluiten en het in werking treden van dit Akkoord te vertragen en heeft dan ook geen initiatief in die zin genomen. Inderdaad, de gewestbelastingen waarvan de dienst verzekerd wordt door de Belgische Federale Staat (opgesomd in artikel 3 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten) zouden gedekt geweest zijn en de door de gewesten en gemeenschappen zelf geïnde belastingen zouden buiten het toepassingsgebied van het Akkoord gebleven zijn. In die optiek viel het sluiten van het Akkoord onder de exclusieve bevoegdheid van de Belgische Federale Staat waarbij het gemengd karakter niet van toepassing was. Het Akkoord werd bijgevolg enkel ondertekend door een vertegenwoordiger van de Federale Staat.

Na analyse van de reikwijdte van het toepassingsgebied van het Akkoord, is de Raad van State echter tot een volledig verschillende conclusie gekomen dan die van de Federale Regering. Volgens de Raad van State zou het Akkoord alle Belgische belastingen beogen, dus ook de belastingen die door de Gemeenschappen en de Gewesten zelf geïnd worden. Het zou dus gaan om een gemengd verdrag dat niet alleen aan de goedkeuring van het Federaal Parlement zou moeten voorgelegd worden, maar ook aan de goedkeuring van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen.

In weerwil van bepaalde bedenkingen omtrent de teneur van het advies van de Raad van State, heeft de Federale Regering ervoor gekozen het Akkoord en de andere gelijkaardige akkoorden te bespreken in de werkgroep « gemengde verdragen » (WGGV), het adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB). De WGGV onderschrijft de conclusies van de Raad van State wat betreft het gemengd karakter van het Akkoord en van de andere gelijkaardige akkoorden. Die beslissing werd vervolgens goedgekeurd door de ICBB.

De WGGV heeft een *ad hoc* overleggroep opgericht die bijeenkomt onder voorzitterschap van de FOD Financiën

notamment pour mission d'assurer le bon suivi des différentes procédures d'assentiment des accords déjà signés, d'analyser les incidences, pour les Communautés et les Régions, des règles contenues dans les accords paraphés ainsi que la façon dont les entités fédérées seront désormais associées au processus de conclusion d'accords futurs.

Enfin, la collaboration entre l'Etat fédéral et les entités fédérées que requerra l'échange de renseignements prévu par ces accords devra être formalisée dans un accord de coopération.

II. Commentaire des articles

L'Accord s'inspire largement du Modèle OCDE d'Accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale.

Article 1er

Objet et champ d'application de l'Accord

L'Accord a pour objet l'échange de renseignements « vraisemblablement pertinents » pour administrer ou appliquer la législation interne des Parties contractantes relative aux impôts visés à l'article 3 de l'Accord.

Cette assistance couvre, en tout cas, les renseignements vraisemblablement pertinents pour la détermination, l'établissement, l'application ou la perception d'un impôt visé ainsi que pour les enquêtes ou poursuites liées à cette détermination, cet établissement, cette application ou cette perception. L'assistance concerne toute personne (résident ou non-résident) soumise dans une des deux Parties contractantes à un impôt visé à l'article 3.

La norme de « pertinence vraisemblable » a pour but d'assurer un échange de renseignements en matière fiscale qui soit le plus large possible tout en indiquant clairement qu'il n'est pas loisible aux Parties contractantes « d'aller à la pêche aux renseignements » ou de demander des renseignements dont il est peu probable qu'ils soient pertinents pour élucider les affaires fiscales d'un contribuable déterminé. On trouve la même norme de « pertinence vraisemblable » au paragraphe 1er de l'article 26 du Modèle OCDE de Convention fiscale concernant le revenu et la fortune. Les paragraphes 5 et 5.1 des Commentaires sur l'article 26 du Modèle OCDE clarifient la portée de cette norme.

Le fait que la pertinence réelle des renseignements ne puisse être déterminée qu'après réception de ceux-ci par

en die met name moet zorgen voor de goede opvolging van de verschillende procedures voor de goedkeuring van de reeds ondertekende akkoorden. Hij staat ook in voor de analyse van de weerslag van de in de geparafeerde akkoorden vervatte regels op de gemeenschappen en de gewesten en van de manier waarop de gefedereerde entiteiten voortaan betrokken worden bij het proces voor het afsluiten van toekomstige akkoorden.

Ten slotte zal de samenwerking tussen de Federale Staat en de gefedereerde entiteiten die nodig is voor de door deze akkoorden voorziene uitwisseling van inlichtingen geformaliseerd moeten worden in een samenwerkingsakkoord.

II. Commentaar bij de artikelen

Het Akkoord is grotendeels gebaseerd op het OESO-Model van akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden.

Artikel 1

Doel en werkingssfeer van het Akkoord

Het Akkoord heeft tot doel inlichtingen uit te wisselen die « naar verwachting relevant zijn » voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving van de overeenkomstsluitende Partijen met betrekking tot de belastingen bedoeld in artikel 3 van het Akkoord.

Die bijstand omvat in ieder geval de inlichtingen die naar verwachting relevant zijn voor de bepaling, de vestiging, de tenuitvoerlegging of de invordering van een beoogde belasting, alsmede voor de onderzoeken of vervolgingen die verband houden met die bepaling, vestiging, tenuitvoerlegging of invordering. De bijstand heeft betrekking op elke persoon (inwoner of niet-inwoner) die in één der beide overeenkomstsluitende Partijen onderworpen is aan een in artikel 3 bedoelde belasting.

De norm van « naar verwachting relevant zijn » heeft tot doel te verzekeren dat de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden zo ruim mogelijk is waarbij evenwel duidelijk wordt aangegeven dat het de overeenkomstsluitende Partijen niet vrij staat om « naar inlichtingen te hengelen » of te vragen naar inlichtingen waarvan het weinig waarschijnlijk is dat ze relevant zijn voor de opheldering van de fiscale toestand van een bepaalde belastingplichtige. Dezelfde norm van « naar verwachting relevant zijn » komt voor in paragraaf 1 van artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst met betrekking tot het inkomen en het vermogen. Paragrafen 5 en 5.1 van de Commentaar bij artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst verduidelijken de draagwijdte van deze norm.

Het feit dat de werkelijke relevantie van de inlichtingen pas definitief kan worden beoordeeld nadat de verzoekende

la Partie requérante ne constitue pas une raison suffisante pour que la Partie requise refuse de les fournir. Il suffit que des motifs sérieux permettent de penser que ces renseignements sont pertinents en vue de déterminer, établir, appliquer ou percevoir un impôt visé par l'Accord.

Article 2
Compétence

L'article 2 précise que la Partie requise n'est pas tenue de fournir des renseignements qui ne sont pas détenus par ses autorités, ou qui ne sont pas en la possession de personnes relevant de sa compétence territoriale ou ne peuvent être obtenus par de telles personnes.

Le terme « autorités » utilisé dans cet article s'interprète de manière large. Il vise les autorités fiscales (en particulier au niveau de l'autorité fédérale et des entités fédérées concernées) mais aussi tous les services, établissements et organismes publics qui sont tenus de fournir aux fonctionnaires chargés de l'établissement ou du recouvrement des impôts tous renseignements en leur possession.

L'obligation de fournir les renseignements n'est pas limitée du fait de la résidence ou de la nationalité de la personne à laquelle les renseignements se rapportent ou du fait de la résidence ou de la nationalité de la personne qui les détient.

Article 3
Impôts visés

En ce qui concerne Montserrat, l'Accord s'applique aux impôts directs de toute nature ou dénomination.

En ce qui concerne la Belgique, l'Accord s'applique aux quatre impôts sur les revenus (l'impôt des personnes physiques, l'impôt des sociétés, l'impôt des personnes morales et l'impôt des non-résidents) ainsi qu'à la taxe sur la valeur ajoutée.

En vertu du paragraphe 2, l'Accord s'applique également aux impôts « identiques » ou « analogues » établis après la date de signature de l'Accord si les autorités compétentes des deux Parties en conviennent. De plus, le paragraphe 2 précise que les impôts visés par l'Accord peuvent être étendus par les Parties contractantes via un échange de lettres.

Les négociateurs entendaient limiter le champ d'application matériel de l'Accord à certains impôts perçus par l'Etat fédéral belge pour son propre compte ou pour le compte des Régions et Communautés. Par contre, les impôts per-

Partij ze heeft ontvangen, mag op zich geen voldoende reden zijn voor de aangezochte partij om de inlichtingen niet te verstrekken. Het volstaat dat er ernstige redenen zijn om te denken dat die inlichtingen relevant zijn met het oog op de bepaling, de vestiging, de tenuitvoerlegging of de invordering van een belasting waarop het Akkoord van toepassing is.

Artikel 2
Rechtsgebied

Artikel 2 bepaalt dat de aangezochte Partij niet gehouden is inlichtingen te verstrekken die niet in het bezit zijn van haar autoriteiten of die noch in het bezit zijn van noch verkrijgbaar zijn door personen die zich binnen het rechtsgebied van die Partij bevinden.

De uitdrukking « autoriteiten » zoals gebruikt in dit artikel dient ruim te worden geïnterpreteerd. Zij beoogt de belastingautoriteiten (inzonderheid op het niveau van de federale overheid en van de betrokken gefedereerde entiteiten) en ook alle openbare diensten, instellingen en inrichtingen die verplicht zijn alle inlichtingen waarover zij beschikken te verstrekken aan de ambtenaren die belast zijn met de vestiging of de invordering van belastingen.

De verplichting om inlichtingen te verstrekken wordt niet beperkt door de woonplaats of de nationaliteit van de persoon waarmee de inlichtingen verband houden of door de woonplaats of de nationaliteit van de persoon die in het bezit is van de inlichtingen.

Artikel 3
Belastingen waarop het Akkoord van toepassing is

Wat Montserrat betreft, is het Akkoord van toepassing op de directe belastingen van elke soort en benaming.

In België is het Akkoord van toepassing op de vier inkomstenbelastingen (de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting van niet-inwoners) en de belasting over de toegevoegde waarde.

Krachtens paragraaf 2 is het Akkoord eveneens van toepassing op de « gelijke » of « in wezen gelijksoortige » belastingen die na de datum van de ondertekening van het Akkoord worden gevestigd indien de bevoegde autoriteiten van beide Partijen aldus overeenkomen. Verder verduidelijkt paragraaf 2 dat de belastingen waarop het Akkoord van toepassing is, door de overeenkomstsluitende Partijen kunnen worden uitgebreid via een wisseling van brieven.

De onderhandelaars beoogden het materieel toepassingsgebied van het Akkoord te beperken tot bepaalde belastingen die geheven worden door de Belgische federale Staat voor zijn eigen rekening of voor rekening van de Gewesten

cus par les entités fédérées elles-mêmes tombaient hors du champ d'application de l'Accord aussi longtemps qu'il n'y avait pas d'accord concernant une extension de ce champ d'application, comme prévu au paragraphe 2.

Dans cette optique, la conclusion de l'Accord ressortait de la compétence exclusive de l'Etat fédéral. Les entités fédérées n'ont dès lors pas été impliquées dans les négociations. De même, l'Accord n'a été signé que par un représentant du Gouvernement de l'Etat fédéral.

La Belgique a pris contact avec Montserrat afin d'étendre le champ d'application de l'Accord, conformément à l'article 3, paragraphe 2, à tous les impôts perçus en faveur des Régions et Communautés.

Article 4 *Définitions*

L'article 4 définit certains termes utilisés dans l'Accord.

D'une manière générale, il s'agit de définitions usuelles. Certaines d'entre elles figurent également dans les conventions fiscales générales concernant l'impôt sur le revenu. Si nécessaire, ces définitions sont brièvement explicitées, ci-après, dans le cadre des articles dans lesquels les termes définis sont utilisés.

En ce qui concerne la définition de l'«autorité compétente» dans le cas de la Belgique, l'attention est toutefois attirée sur le fait que, étant donné le caractère mixte de l'Accord établi après sa signature, il s'agira selon le cas du Ministre des Finances du Gouvernement fédéral et/ou de son collègue du Gouvernement d'une Région et/ou d'une Communauté, ou du (ou des) représentant(s) autorisé(s) du (ou des) Ministre(s) concerné(s).

Article 5 *Echange de renseignements sur demande*

Le paragraphe 1er pose la règle générale selon laquelle la Partie requise est tenue de fournir des renseignements sur demande aux fins visées à l'article 1er. Ce paragraphe indique clairement que l'Accord s'applique uniquement à l'échange de renseignements sur demande (c'est-à-dire lorsque les renseignements demandés se rapportent à un contrôle, une enquête ou une investigation spécifiques) et ne s'applique pas aux échanges automatiques ou spontanés de renseignements.

en Gemeenschappen. De belastingen die geheven worden door de gefedereerde entiteiten zelf vielen daarentegen buiten het toepassingsgebied van dit Akkoord zolang een akkoord over een uitbreiding, waarvan sprake in paragraaf 2, niet was bereikt.

In dat opzicht behoorde het sluiten van dit Akkoord tot de uitsluitende bevoegdheid van de federale Staat. De gefedereerde entiteiten werden dus niet betrokken bij de onderhandelingen. Het Akkoord werd dan ook enkel ondertekend door een vertegenwoordiger van de Regering van de federale Staat.

België heeft met Montserrat contact opgenomen om, in overeenstemming met artikel 3, paragraaf 2, het toepassingsgebied van het Akkoord uit te breiden tot alle belastingen geheven ten behoeve van de Gewesten en Gemeenschappen.

Artikel 4 *Begripsbepalingen*

Artikel 4 geeft een definitie van sommige in het Akkoord gebruikte begrippen.

Het gaat doorgaans om gebruikelijke definities. Sommige ervan komen eveneens voor in de algemene belastingovereenkomsten die betrekking hebben op de inkomstenbelastingen. Waar nodig worden die definities hierna beknopt uitgelegd bij de artikels waarin de gedefinieerde begrippen gebruikt worden.

Met betrekking tot de definitie van de «bevoegde autoriteit» in het geval van België, wordt de aandacht evenwel erop gevestigd dat ingevolge het na de ondertekening van dit Akkoord vastgestelde gemengde karakter, het naargelang van het geval gaat om de Minister van Financiën van de federale Regering en/of zijn collega van de Regering van een Gewest en/of zijn collega van een Gemeenschap, of de gemachtigde vertegenwoordiger(s) van de betrokken Minister(s).

Artikel 5 *Uitwisseling van inlichtingen op verzoek*

Paragraaf 1 geeft de algemene regel volgens dewelke de aangezochte Partij ertoe gehouden is inlichtingen op verzoek te verstrekken ten behoeve van de in artikel 1 bedoelde doeleinden. Deze paragraaf geeft duidelijk aan dat het Akkoord uitsluitend van toepassing is op de uitwisseling van inlichtingen op verzoek (dat wil zeggen indien de gevraagde inlichtingen betrekking hebben op een specifieke controle, een specifiek verhoor of onderzoek) en niet van toepassing is op de automatische of spontane uitwisseling van inlichtingen.

Le Modèle OCDE d'Accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale, dont le présent Accord s'inspire, ne vise également que l'échange de renseignements sur demande. Les travaux de l'OCDE visaient, en effet, à établir des normes d'échange de renseignements applicables au niveau mondial et que tous les centres financiers et tous les « paradis fiscaux » soient en mesure d'accepter.

Pour ce faire, le Modèle OCDE vise à assurer un équilibre approprié entre, d'une part, la nécessité d'établir l'accès à des informations financières fiables et, d'autre part, la nécessité d'éviter de faire peser sur les économies concernées des charges considérées par celles-ci comme trop lourdes, voire irréalistes, en matière de discipline fiscale.

Le terme « renseignement » signifie tout fait, énoncé ou document, quelle qu'en soit la forme.

D'une manière générale, les renseignements sont échangés aussi bien en matière fiscale non pénale qu'en matière fiscale pénale. Il ne doit pas s'agir nécessairement d'une affaire fiscale qui fasse intervenir un acte intentionnel (infraction commise dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire). Le paragraphe 1er précise, à cet égard, que les renseignements doivent être échangés même si les actes faisant l'objet d'une investigation ne sont pas constitutifs d'une infraction pénale suivant le droit interne de la Partie requise.

Le paragraphe 2 précise que la Partie requise devra agir et prendre toutes les mesures appropriées pour obtenir les renseignements demandés et ne pourra pas uniquement s'en remettre aux renseignements en la possession de son administration fiscale et ce, même si la Partie requise n'a pas besoin des renseignements à ses propres fins fiscales.

Une Partie peut aussi demander de manière spécifique que des renseignements lui soient fournis sous la forme de dépositions de témoins ou de copies certifiées conformes de documents originaux en vue, notamment, de répondre à ses exigences en matière de preuve. Dans ce cas, le paragraphe 3 stipule que la Partie requise ne doit fournir les renseignements sous la forme demandée que dans la mesure où son droit interne le permet.

Le paragraphe 4 stipule expressément que les Parties contractantes ont l'obligation de faire en sorte que leurs autorités compétentes aient le droit, aux fins visées aux articles 1er ou 2, d'obtenir et de fournir sur demande :

a) les renseignements détenus par les banques et autres institutions financières ainsi que ceux détenus par les trusts, les fondations et les personnes agissant en qualité de

Ook het OESO-Model van Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, waarop dit Akkoord gebaseerd is, beoogt uitsluitend de uitwisseling van inlichtingen op verzoek. De werkzaamheden van de OESO waren er inderdaad op gericht normen voor de uitwisseling van inlichtingen in te stellen die in de hele wereld kunnen worden toegepast en die door alle financiële centra en alle « belastingparadijzen » kunnen worden goedgekeurd.

Om dat te bereiken wil het OESO-Model komen tot een passend evenwicht tussen de noodzaak de toegang tot betrouwbare financiële inlichtingen vast te leggen, enerzijds, en de noodzaak te vermijden dat de economie van de betrokken landen lasten op het vlak van fiscale discipline zouden worden opgelegd die door deze landen worden beschouwd als zijnde te zwaar en zelfs irrealistisch.

De uitdrukking « inlichtingen » betekent elk feit, elke verklaring of elk document, in welke vorm ook.

Over het algemeen worden zowel de inlichtingen inzake niet strafrechtelijke belastingaangelegenheden als de inlichtingen inzake strafrechtelijke belastingaangelegenheden uitgewisseld. Het is niet noodzakelijk dat het gaat om een belastingaangelegenheid waarbij sprake is van een opzettelijke handeling (overtreding begaan met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden). Paragraaf 1 verduidelijkt in dit verband dat de inlichtingen moeten worden uitgewisseld zelfs indien de onderzochte handelingen niet als strafrechtelijk misdrijf worden aangemerkt door de interne wetgeving van de aangezochte Partij.

Paragraaf 2 preciseert dat de aangezochte Partij moet handelen en alle passende middelen voor het verkrijgen van inlichtingen moet gebruiken en dat ze zich niet uitsluitend mag verlaten op de inlichtingen die in het bezit zijn van haar belastingadministratie, en dit zelfs indien de aangezochte Partij de inlichtingen niet nodig heeft voor haar eigen belastingdoeleinden.

Een Partij kan ook specifiek vragen om inlichtingen te verstrekken in de vorm van getuigenverklaringen of geaarmerkte afschriften van oorspronkelijke stukken, met name om te voldoen aan haar vereisten inzake bewijsvoering. In dat geval bepaalt paragraaf 3 dat de aangezochte Partij die inlichtingen onder de gevraagde vorm enkel moet verstrekken voor zover zulks op grond van haar nationale wetgeving is toegestaan.

Paragraaf 4 bepaalt uitdrukkelijk dat de overeenkomstsluitende Partijen de verplichting hebben ervoor te zorgen dat hun bevoegde autoriteiten voor de toepassing van artikel 1 of 2 de bevoegdheid om de volgende inlichtingen op verzoek te verkrijgen of te verstrekken :

a) inlichtingen die in het bezit zijn van banken en andere financiële instellingen alsmede die welke in het bezit zijn van trusts, stichtingen en personen die werkzaam

mandataire ou de fiduciaire. En général, les renseignements bancaires demandés sont des informations sur un compte, des informations financières et des informations sur des opérations ainsi que des informations sur l'identité ou la structure juridique des titulaires de comptes et des parties impliquées dans des opérations financières. Le Commentaire sur l'article 5 du Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale précise que le terme « mandataire » est très large et couvre tous types de prestataires de services aux sociétés (y compris, par exemple, les avocats). Toujours selon ce commentaire, on considère généralement qu'une personne agit « en qualité de fiduciaire » lorsque cette personne effectue des transactions ou gère des fonds ou des biens non pas en son nom propre ou pour son propre compte mais pour le compte d'une autre personne avec laquelle elle se trouve dans une relation qui implique et nécessite de la confiance d'une part et de la bonne foi de l'autre;

- b) les renseignements concernant la propriété des sociétés, sociétés de personnes (partnerships), dispositifs de placement collectif, trusts, fondations et autres dispositifs (par exemple une structure de nature purement contractuelle); ces renseignements visent à permettre à la Partie requérante d'appliquer sa législation interne, notamment les dispositions de cette législation permettant de déterminer quel est le propriétaire effectif des actions, parts, intérêts et autres droits dans ces dispositifs; la Partie requise doit fournir les renseignements en matière de propriété en ce qui concerne toutes les personnes qui font partie d'une chaîne de propriété à partir du moment où ces renseignements sont détenus sur son territoire.

Le paragraphe 4 n'oblige cependant pas les Parties à obtenir ou fournir des renseignements sur des sociétés cotées en bourse ou des dispositifs de placement collectif publics, à moins que ces renseignements puissent être obtenus sans susciter de difficultés disproportionnées.

Le paragraphe 4 ne saurait être interprété en ce sens que la Partie requise aurait uniquement l'obligation d'obtenir et de fournir les renseignements qui y sont expressément mentionnés. Ce paragraphe ne limite, en effet, pas l'obligation très générale énoncée au paragraphe 1. Il vise uniquement à rendre l'échange de renseignements effectif même lorsque la législation ou les mesures internes de la Partie requise empêchent celle-ci d'obtenir les renseignements mentionnés au paragraphe 4.

Le Paragraphe 5 stipule expressément que la Partie requérante peut demander des renseignements à la Partie requise même si la Partie requérante ne pourrait, sur son propre territoire, obtenir ces renseignements pour son propre usage en vertu de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative.

zijn in de hoedanigheid van een vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon. De gevraagde bankgegevens zijn over het algemeen inlichtingen aangaande een rekening, financiële inlichtingen en inlichtingen aangaande verrichtingen alsmede inlichtingen omtrent de identiteit of de juridische structuur van rekeninghouders en partijen die betrokken zijn bij financiële verrichtingen. De Commentaar bij artikel 5 van het OESO-Model inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden stelt dat de uitdrukking « vertegenwoordiger » heel ruim is en alle soorten dienstverleners aan vennootschappen dekt (met inbegrip van bijvoorbeeld advocaten). Nog steeds volgens die commentaar wordt een persoon over het algemeen geacht werkzaam te zijn « in de hoedanigheid van een vertrouwenspersoon » wanneer die persoon transacties doet of fondsen of goederen beheert, niet in zijn eigen naam of voor zijn eigen rekening, maar voor rekening van een andere persoon, waarmee hij een band heeft die aan de ene kant vertrouwen impliceert en noodzaakt en aan de andere kant goede trouw;

- b) inlichtingen met betrekking tot de eigendom van vennootschappen, deelgenootschappen (partnerships), gemeenschappelijke beleggingsstelsels, trusts, stichtingen en andere stelsels (bijvoorbeeld een structuur die zuiver contractueel van aard is); die inlichtingen hebben tot doel de verzoekende Partij in staat te stellen haar nationale wetgeving toe te passen, meer bepaald de bepalingen van die wetgeving die het mogelijk maken om vast te stellen wie de uiteindelijke eigenaar is van de aandelen, bewijzen van deelneming, belangen en andere rechten in die stelsels; de aangezochte Partij moet de inlichtingen met betrekking tot de eigendom aangaande alle personen in een eigendomsketen verstrekken vanaf het ogenblik dat die inlichtingen zich op haar grondgebied bevinden.

Paragraaf 4 verplicht de Partijen evenwel niet om inlichtingen in te winnen of te verstrekken met betrekking tot beursgenoteerde bedrijven of openbare gemeenschappelijke beleggingsstelsels, tenzij deze zonder onevenredige moeilijkheden kunnen worden verkregen.

Paragraaf 4 kan niet aldus worden uitgelegd dat de aangezochte Partij slechts verplicht zou zijn tot het verkrijgen en verstrekken van de inlichtingen die er uitdrukkelijk in vermeld zijn. Deze paragraaf beperkt immers niet de heel algemene verplichting die in paragraaf 1 is uiteengezet. Hij wil enkel de uitwisseling van inlichtingen effectief doen plaatsvinden, zelfs indien de wetgeving of de interne maatregelen van de aangezochte Partij haar verhinderen de in paragraaf 4 genoemde inlichtingen te verkrijgen.

Paragraaf 5 stelt uitdrukkelijk dat een verzoekende Partij aan de aangezochte Partij inlichtingen mag vragen zelfs indien die verzoekende Partij ingevolge van haar wetgeving of in de gang van haar administratieve werkzaamheden die inlichtingen niet op haar eigen grondgebied voor eigen gebruik zou kunnen verkrijgen.

Cette disposition diffère du Modèle OCDE d'Accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale. Ce Modèle prévoit en effet que la Partie requise n'est pas tenue d'obtenir et de fournir des renseignements que la Partie requérante ne pourrait, dans les mêmes circonstances, obtenir en vertu de sa propre législation pour l'application ou l'exécution de sa législation fiscale. La disposition OCDE vise à éviter que la Partie requérante utilise des pouvoirs plus larges que ceux que lui octroie sa propre législation.

Le paragraphe 6 énumère les mentions qui doivent figurer dans la demande de renseignements. Il s'agit de mentions qui permettent à la Partie requise :

- de vérifier que les renseignements demandés sont « vraisemblablement pertinents » et que la demande ne constitue, dès lors, pas une « fishing expedition »;
- de disposer de suffisamment d'éléments pour collecter facilement et rapidement les renseignements utiles à la Partie requérante auprès des personnes susceptibles de les détenir.

La procédure d'échange de renseignements ne doit, en effet, pas avoir pour résultat de reporter sur la Partie requise la charge du processus de détermination, d'établissement, ou de perception d'une imposition; cette charge continue à incomber, en premier lieu, à la Partie requérante. Dans cette optique, il faut au moins que la Partie requérante puisse indiquer l'identité de la personne faisant l'objet d'un contrôle ou d'une enquête, le but fiscal dans lequel les renseignements sont demandés et les raisons qui donnent à penser que les renseignements sont détenus sur le territoire de la Partie requise.

Conformément au paragraphe 7, la Partie requise doit s'efforcer de fournir le plus rapidement possible les renseignements demandés. A cet égard, le paragraphe 2 de l'article 13 (Procédure amiable) permet d'établir, dans le cadre d'un arrangement administratif, des procédures détaillées permettant d'aboutir à ce résultat. Compte tenu des dispositions relativement détaillées du présent Accord, un tel arrangement ne paraît pas nécessaire dans l'immédiat. Toutefois, s'il devait s'avérer que les demandes de l'autorité compétente belge ne sont pas traitées avec toute la diligence et l'efficacité souhaitables, l'autorité compétente belge prendrait l'initiative de conclure un tel arrangement avec l'autorité compétente de Montserrat.

Par ailleurs, le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en matière fiscale a mis en place un programme d'examen collégial. Ce programme ainsi que le risque de contre-mesures encouru par les juridictions qui ne respecteraient pas les normes d'échange de renseignements en matière fiscale qu'elles ont acceptées

Deze bepaling verschilt van het OESO-Model van Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden. Dit Model bepaalt immers dat de aangezochte Partij niet verplicht is inlichtingen te verkrijgen en te verstrekken die de verzoekende Partij krachtens haar eigen wetgeving in dezelfde omstandigheden niet zou kunnen verkrijgen voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van haar belastingwetgeving. De OESO-bepaling heeft tot doel te verhinderen dat de verzoekende Partij gebruik zou maken van ruimere bevoegdheden dan die welke haar door haar eigen wetgeving zijn toegekend.

Paragraaf 6 somt op welke gegevens moeten opgenomen zijn in het verzoek om inlichtingen. Het gaat om gegevens die de aangezochte Partij in staat stellen :

- na te gaan dat de gevraagde inlichtingen « naar verwachting relevant » zijn en dat het verzoek dus geen « fishing expedition » vormt;
- over voldoende gegevens te beschikken om de inlichtingen die nuttig zijn voor de verzoekende Partij gemakkelijk en snel te verzamelen bij de personen die ze in hun bezit kunnen hebben.

De procedure van de uitwisseling van inlichtingen mag er immers niet toe leiden dat de last van het proces van de bepaling, de vestiging of de invordering van een belasting wordt doorgeschoven naar de aangezochte Partij; die last blijft in de eerste plaats behoren bij de verzoekende Partij. Vanuit die optiek moet de verzoekende Partij minstens kunnen melding maken van de identiteit van de persoon op wie de controle of het onderzoek betrekking heeft, het fiscale doel waarvoor de inlichtingen gevraagd worden en de redenen om aan te nemen dat de inlichtingen zich op het grondgebied van de aangezochte Partij bevinden.

Overeenkomstig paragraaf 7 moet de aangezochte Partij proberen de gevraagde inlichtingen zo snel mogelijk te verstrekken. Dienaangaande maakt paragraaf 2 van artikel 13 (Regeling voor onderling overleg) het mogelijk om in het kader van een administratieve regeling gedetailleerde procedures vast te leggen waardoor dat resultaat kan worden bereikt. Rekening houdend met de vrij gedetailleerde bepalingen van dit Akkoord, lijkt dergelijke regeling voor het moment niet nodig. Indien evenwel zou blijken dat de verzoeken van de Belgische bevoegde autoriteit niet met de gewenste snelheid en efficiëntie worden behandeld, zou de Belgische bevoegde autoriteit het initiatief nemen om dergelijk akkoord te sluiten met de bevoegde autoriteit van Montserrat.

Het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen heeft in dit verband een programma opgesteld dat bestaat uit een collegiale toetsing. Samen met het risico verbonden aan tegenmaatregelen voor rechtsgebieden die zich niet zouden houden aan de normen voor de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belasting-

dans le cadre d'une convention fiscale générale ou d'un accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale devraient garantir que les engagements souscrits seront effectivement respectés.

Article 6
Contrôles fiscaux à l'étranger

En vertu du paragraphe 1er, la Partie requise peut, sans y être obligée, autoriser des représentants de la Partie requérante à entrer sur son territoire pour interroger des personnes et pour examiner des documents, avec le consentement écrit des personnes concernées. La Partie requise peut fixer les conditions dans lesquelles les contrôles se déroulent. Par exemple, c'est la Partie requise qui décide si un représentant de la Partie requise sera présent ou non lors de tout ou partie des entretiens ou contrôles.

Dans ce cadre, les représentants de la Partie requérante ne peuvent exercer aucun pouvoir de contrainte pour obtenir des renseignements des personnes concernées. Ces personnes décident librement de l'étendue de leur collaboration.

Cette disposition permet à la Partie requise de conserver la pleine maîtrise du dispositif de visite sur place. Cette procédure peut présenter un intérêt pour les personnes concernées par la visite sur place, en leur évitant de devoir fournir des copies de documents volumineux pour répondre à une demande de renseignements.

En vertu du paragraphe 2, la Partie requise peut, sans toutefois y être obligée, autoriser la présence de représentants de l'autorité compétente étrangère à l'occasion d'un contrôle fiscal conduit par la Partie requise sur son territoire, par exemple pour obtenir les renseignements demandés. La décision concernant la présence de représentants étrangers est exclusivement du ressort de l'autorité compétente de la Partie requise.

Ce type d'assistance devrait essentiellement être sollicité lorsque la Partie requérante estime que la présence de ses représentants lors du contrôle effectué par la Partie requise contribuera à la solution d'une affaire fiscale interne (notamment parce que le contrôle entrepris constitue un élément d'un dossier ayant des répercussions fiscales dans les deux Parties contractantes; ce sera généralement le cas en matière de prix de transfert).

Le paragraphe 3 établit la procédure à suivre lorsqu'une demande présentée en vertu du paragraphe 2 a été accep-

aangelegenheden die ze hebben onderschreven in het kader van een algemene belastingovereenkomst of van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden zou dit ervoor moeten zorgen dat de verbintenissen die werden aangegaan daadwerkelijk nageleefd worden.

Artikel 6
Belastingcontroles in het buitenland

Krachtens paragraaf 1 kan de aangezochte Partij, zonder dat zij daartoe verplicht is, toestaan dat vertegenwoordigers van de verzoekende Partij haar grondgebied betreden om personen te ondervragen en documenten te onderzoeken, met schriftelijke toestemming van de betrokken personen. De aangezochte Partij mag de voorwaarden vastleggen waaronder de controles plaatshebben. Het is bijvoorbeeld de aangezochte Partij die bepaalt of een vertegenwoordiger van de aangezochte Partij al dan niet aanwezig zal zijn tijdens het geheel van of een gedeelte van de gesprekken of controles.

De vertegenwoordigers van de verzoekende Partij kunnen in dit kader geen enkele dwangbevoegdheid uitoefenen om inlichtingen van de betrokken personen te verkrijgen. Die personen beslissen ongehinderd hoever ze gaan in hun medewerking.

Deze bepaling stelt de aangezochte Partij in staat de volledige zeggenschap over het onderzoeksproces van het bezoek ter plaatse te behouden. Deze procedure kan van belang zijn voor de personen die betrokken zijn bij het bezoek ter plaatse, door te vermijden dat ze afschriften van omvangrijke documenten moeten verstrekken om te voldoen aan een verzoek om inlichtingen.

Krachtens paragraaf 2 kan de aangezochte Partij, zonder dat zij daartoe verplicht is, toestaan dat vertegenwoordigers van de buitenlandse bevoegde autoriteit aanwezig zijn bij een belastingcontrole die door de aangezochte Partij op haar grondgebied wordt uitgevoerd, bij voorbeeld om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen. De beslissing aangaande de aanwezigheid van buitenlandse vertegenwoordigers behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij.

Dit soort bijstand zou voornamelijk moeten worden gevraagd indien de verzoekende Partij van mening is dat de aanwezigheid van haar vertegenwoordigers bij de door de aangezochte Partij uitgevoerde controle zal bijdragen tot het oplossen van een interne belastingaangelegenheid (meer bepaald omdat de uitgevoerde controle een element van een dossier vormt dat in beide overeenkomstsluitende Partijen fiscale gevolgen heeft; dit is over het algemeen het geval wanneer het gaat om verrekenprijzen).

Paragraaf 3 legt de procedure vast die moet gevolgd worden wanneer een krachtens paragraaf 2 ingediend ver-

tée par la Partie requise. Toutes les décisions relatives aux modalités d'exercice du contrôle sont prises par la Partie requise chargée du contrôle.

Le Paragraphe 4 renvoie à l'annexe de l'Accord, qui contient des directives pour la présence de fonctionnaires fiscaux d'une Partie sur le territoire de l'autre Partie.

Article 7

Possibilité de décliner une demande

L'article 7 stipule dans quelles situations une Partie requise peut refuser de fournir les renseignements demandés par l'autre Partie contractante :

- lorsque, malgré la déclaration de la Partie requérante, la demande n'est pas soumise en conformité avec l'Accord (paragraphe 1er, a));
- lorsque la Partie requérante n'a pas utilisé pour obtenir les renseignements tous les moyens disponibles sur son propre territoire, hormis ceux qui susciteraient des difficultés disproportionnées (paragraphe 1er, b));
- lorsque la communication des renseignements serait contraire à l'ordre public (paragraphe 1er, c));
- lorsque les renseignements dévoileraient un secret commercial, industriel ou professionnel ou un procédé commercial, sauf s'il s'agit de renseignements tels que définis à l'article 5, paragraphe 4 (paragraphe 2);
- lorsque les renseignements permettent d'appliquer une disposition de la législation fiscale de la Partie requérante qui est discriminatoire à l'encontre d'un ressortissant de la Partie requise par rapport à un ressortissant de la Partie requérante se trouvant dans les mêmes circonstances (cette limitation intègre le principe, contenu dans les conventions préventives de la double imposition, suivant lequel les discriminations fondées sur la nationalité sont interdites en matière fiscale) (paragraphe 4).

Le paragraphe 3 de l'article 7 précise qu'une Partie requise ne peut pas refuser de fournir des renseignements au seul motif que la créance fiscale faisant l'objet de la demande est contestée.

Le paragraphe 5 de cet article stipule que l'Accord n'oblige pas une Partie contractante à fournir des renseignements qui divulgueraient des communications confidentielles entre un client et un avocat ou un autre représentant agréé lorsque ces communications ont lieu dans le cadre de la fourniture d'un avis juridique ou sont utilisées dans le cadre d'une action judiciaire. Ce paragraphe n'empêche cependant pas un avocat de communiquer le nom et l'adresse

zoek werd aanvaard door de aangezochte Partij. Alle beslissingen aangaande de modaliteiten voor het uitoefenen van de controle worden genomen door de aangezochte Partij die met de controle is belast.

Paragraaf 4 verwijst naar de bijlage bij het Akkoord die de Richtlijnen bevat voor de aanwezigheid van belastingambtenaren van de ene Partij op het grondgebied van de andere Partij.

Artikel 7

Mogelijkheid een verzoek af te wijzen

Artikel 7 bepaalt in welke situaties een aangezochte Partij mag weigeren om de door de andere overeenkomstsluitende Partij gevraagde inlichtingen te verstrekken :

- wanneer het verzoek, ondanks de verklaring van de verzoekende Partij, niet conform het Akkoord is ingediend (paragraaf 1, a));
- wanneer de verzoekende Partij niet alle op haar eigen grondgebied beschikbare middelen heeft aangewend om de inlichtingen te verkrijgen, indien dit niet tot onevenredige moeilijkheden zou leiden (paragraaf 1, b));
- wanneer het bekendmaken van de inlichtingen in strijd zou zijn met de openbare orde (paragraaf 1, c));
- wanneer de inlichtingen een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, tenzij het gaat om inlichtingen zoals omschreven in artikel 5, paragraaf 4 (paragraaf 2);
- wanneer door de inlichtingen de toepassing mogelijk wordt van een bepaling van de belastingwetgeving van de verzoekende Partij die discriminatie inhoudt van een onderdaan van de aangezochte Partij ten opzichte van een onderdaan van de verzoekende Partij die zich in dezelfde omstandigheden bevindt (deze beperking voegt het principe in, opgenomen in de overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting, waarbij discriminatie op basis van de nationaliteit verboden is met betrekking tot belastingaangelegenheden) (paragraaf 4).

Paragraaf 3 van artikel 7 schrijft tenslotte nog voor dat een aangezochte Partij niet mag weigeren inlichtingen te verstrekken om de loutere reden dat de belastingvordering die aanleiding gaf tot het verzoek betwist wordt.

Paragraaf 5 van dit artikel stelt dat een overeenkomstsluitende Partij niet verplicht wordt om door dit Akkoord inlichtingen te verstrekken die vertrouwelijke communicatie tussen een cliënt en een advocaat of een andere erkende vertegenwoordiger zouden bekendmaken, wanneer die communicatie plaatsvindt in het kader van het verlenen van juridisch advies of in het kader van een gerechtelijke actie wordt gebruikt. Deze paragraaf belet evenwel een advocaat

de son client quand cela ne constitue pas une violation du principe de confidentialité (*legal privilege*).

Article 8
Confidentialité

L'article 8 reprend, en substance, les dispositions relatives à la confidentialité des renseignements contenues dans l'article 26 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, et ce afin de protéger les intérêts légitimes des contribuables.

Cet article permet, toutefois, que ces renseignements soient divulgués à d'autres personnes, entités ou autorités (y compris une autorité étrangère) avec l'autorisation écrite expresse de l'autorité compétente de la Partie requise.

Article 9
Protections

L'article 9 garantit l'application des droits et protections dont bénéficient les personnes en vertu de la législation et de la pratique administrative de la Partie requise. Ceci doit toutefois toujours être apprécié dans la perspective d'un échange de renseignements effectif et efficace. Tel sera, par exemple, le cas en ce qui concerne la pratique administrative selon laquelle un contribuable doit être informé de la demande de renseignements de l'autre Partie. En principe, l'Accord n'empêche pas l'application de cette pratique. Néanmoins, cette obligation de notification préalable ne pourra pas être appliquée, notamment, si elle empêche de satisfaire à une demande très urgente ou encore si elle permet au contribuable d'anticiper des actes d'investigation ultérieurs de la Partie requérante et de réduire ainsi à néant les efforts de cette Partie.

Article 10
Frais

L'article 10 prévoit que, à moins que les autorités compétentes des Parties n'en conviennent autrement, les frais indirects exposés pour fournir l'assistance sont supportés par la Partie requise et les coûts directs exposés pour fournir l'assistance (y compris les frais résultant du recours à des conseillers externes dans le cadre de litiges ou à d'autres fins) sont supportés par la Partie requérante.

Les autorités compétentes respectives se consultent périodiquement au sujet de cet article; en particulier, l'autorité compétente de la Partie requise consulte au préalable l'autorité compétente de la Partie requérante lorsque les coûts liés

niet om de naam en het adres van zijn cliënt mee te delen wanneer zulks geen inbreuk vormt op het principe van de bescherming van de vertrouwelijkheid (*legal privilege*).

Artikel 8
Vertrouwelijkheid

Artikel 8 herneemt grosso modo de bepalingen inzake het vertrouwelijk karakter van de inlichtingen, die zijn opgenomen in artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst, dit ter bescherming van de gewettigde belangen van de belastingplichtigen.

Het artikel staat evenwel toe dat die inlichtingen ter kennis worden gebracht van andere personen, entiteiten of autoriteiten (een buitenlandse entiteit daaronder begrepen) met de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij.

Artikel 9
Bescherming

Artikel 9 verzekert de toepassing van de rechten en waarborgen die de wetgeving en administratieve praktijk van de aangezochte Partij voor personen voorziet. Dit moet echter steeds worden afgewogen tegen een effectieve en efficiënte uitwisseling van inlichtingen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor wat betreft de administratieve praktijk waarbij een belastingplichtige op de hoogte moet worden gebracht van het verzoek om inlichtingen van de andere Partij. Het Akkoord staat de toepassing van deze praktijk in principe niet in de weg. Toch zal de voorafgaande meldingsplicht onder meer niet mogen worden toegepast indien er daardoor niet kan worden voldaan aan een verzoek bij hoogdringendheid of nog indien de kans bestaat dat de belastingplichtige daardoor kan anticiperen op toekomstige onderzoeksdaden van de verzoekende Partij en aldus de inspanningen van die Partij tenietdoet.

Artikel 10
Kosten

Artikel 10 bepaalt dat, tenzij de bevoegde autoriteiten van de Partijen anders overeenkomen, de indirecte kosten die zijn gemaakt bij het verlenen van bijstand worden gedragen door de aangezochte Partij en de directe kosten die zijn gemaakt bij het verlenen van bijstand (daaronder begrepen de kosten voor het inschakelen van externe raadgevers in verband met rechtszaken of anderszins) worden gedragen door de verzoekende Partij.

De respectieve bevoegde autoriteiten plegen van tijd tot tijd overleg met elkaar aangaande dit artikel, en in het bijzonder pleegt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij vooraf overleg met de bevoegde autoriteit van de

à la fourniture de renseignements en ce qui concerne une demande spécifique seront vraisemblablement importants.

Article 11
Dispositions d'application

Les Parties adaptent leur législation afin de se conformer aux dispositions de l'Accord.

Article 12
Langue

L'article 12 stipule que toutes les demandes d'assistance ainsi que les réponses à celles-ci doivent être rédigées en anglais.

Article 13
Procédure amiable

Cet article instaure une procédure amiable pour :

- régler les difficultés découlant de l'application ou de l'interprétation de l'Accord;
- déterminer les procédures à suivre pour appliquer l'échange de renseignements sur demande, les contrôles fiscaux à l'étranger et la répartition des frais inhérents à la fourniture d'assistance.

Pour ce faire, les autorités compétentes peuvent communiquer entre elles directement, c'est-à-dire qu'il n'est pas nécessaire de passer par la voie diplomatique. La communication peut se faire par lettre, courrier électronique, téléphone, réunion en face à face ou tout autre moyen à leur convenance.

Article 14
Entrée en vigueur

L'Accord entrera en vigueur le 30ième jour après que la dernière Partie aura notifié à l'autre l'accomplissement de ses procédures internes nécessaires pour l'entrée en vigueur. Du côté belge, cette notification interviendra une fois que la ratification sera rendue possible. Compte tenu du caractère mixte de l'Accord, cela nécessitera l'obtention de l'assentiment du Parlement fédéral et des parlements des entités fédérées concernées.

Les dispositions de l'Accord seront applicables :

verzoekende Partij wanneer de kosten voor het verstrekken van inlichtingen betreffende een specifiek verzoek naar verwachting aanzienlijk zullen zijn.

Artikel 11
Uitvoeringswetgeving

De Partijen passen hun wetgeving aan om te kunnen voldoen aan de bepalingen van dit Akkoord.

Artikel 12
Taal

Artikel 12 stelt dat elk verzoek om bijstand, alsook de antwoorden daarop, dienen opgesteld te worden in het Engels.

Artikel 13
Regeling voor onderling overleg

Dit artikel stelt een regeling voor onderling overleg in voor :

- het oplossen van moeilijkheden die voortkomen uit de toepassing of de interpretatie van het Akkoord;
- het bepalen van de procedures die moeten gevolgd worden voor de toepassing van de uitwisseling van inlichtingen op verzoek, van de belastingcontroles in het buitenland en de verdeling van de kosten die inherent zijn aan het verlenen van bijstand.

De bevoegde autoriteiten kunnen zich daartoe rechtstreeks met elkaar in verbinding stellen; dat wil zeggen dat het niet noodzakelijk langs diplomatieke weg moet verlopen. Het contact kan plaatshebben per brief, per mail, per telefoon, via een gesprek onder vier ogen of via elk ander middel dat hen schikt.

Artikel 14
Inwerkingtreding

Het Akkoord zal in werking treden op de 30ste dag na de dag dat de laatste Partij de andere Partij in kennis heeft gesteld van de voltooiing van haar binnenlandse procedures die voor de inwerkingtreding vereist is. Van Belgische kant zal die kennisgeving gebeuren zodra het Akkoord bekrachtigd zal kunnen worden. Rekening houdend met het gemengd karakter van het Akkoord, zal zulks de goedkeuring vereisen van het federaal Parlement en van de parlementen van de betrokken gefedereerde entiteiten.

De bepalingen van het Akkoord zullen van toepassing zijn :

- en matière pénale, à compter de la date d'entrée en vigueur de l'Accord. Cette disposition concerne toute affaire faisant intervenir un acte intentionnel passible de poursuites judiciaires en vertu du droit pénal de la Partie requérante;
- pour toutes les autres questions visées à l'article 1er, à la date d'entrée en vigueur mais seulement en ce qui concerne les périodes imposables commençant à partir de cette date ou, à défaut de période imposable, toutes les impositions prenant naissance à partir de cette date.

Article 15
Dénonciation

Chacune des Parties contractantes peut dénoncer l'Accord en notifiant cette dénonciation par la voie diplomatique ou par lettre à l'autorité compétente de l'autre Partie contractante. En vertu de l'article 17 de l'Accord de coopération du 8 mars 1994, le Roi dénonce les traités mixtes sur proposition tant de l'autorité fédérale que des autorités fédérées concernées.

Toutes les demandes reçues jusqu'à la date effective de la dénonciation seront traitées conformément aux dispositions de l'Accord. Les dispositions de l'article 8 relatives à la confidentialité restent applicables à tous les renseignements échangés sur la base de l'Accord.

L'Accord offre une solution satisfaisante en ce qui concerne l'assistance administrative en matière fiscale entre la Belgique et Montserrat.

Par conséquent l'Accord devrait être approuvé rapidement afin qu'il puisse entrer en vigueur dans les plus brefs délais.

III. Caractère mixte

Dans l'avis émis à la demande du Ministre fédéral des Affaires étrangères, le Conseil d'Etat considère que le présent Accord revêt un caractère mixte et qu'il doit en conséquence être approuvé par les assemblées parlementaires des entités fédérées. Le GTTM a statué sur ce texte lors de sa réunion du 26 octobre 2010 et déclaré le caractère mixte (Etat fédéral/Communautés/Régions) du présent Accord.

Le Conseil d'Etat recommande également l'élaboration d'un accord de coopération entre l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions pour définir notamment la notion d'« autorité compétente » reprise dans le texte de

- met betrekking tot strafrechtelijke aangelegenheden, vanaf de datum van inwerkingtreding van het Akkoord; deze bepaling heeft betrekking op elke aangelegenheid waarbij sprake is van een opzettelijke handeling die tot gerechtelijke vervolging kan leiden krachtens het strafrecht van de verzoekende Partij;
- met betrekking tot andere aangelegenheden waarop artikel 1 van toepassing is, op de datum van inwerkingtreding doch alleen met betrekking tot belastbare tijdperken die aanvangen op of na die datum of, indien er geen belastbaar tijdperk is, op alle belastingvorderingen die op of na die datum ontstaan.

Artikel 15
Beëindiging

Elke overeenkomstsluitende Partij kan het Akkoord beëindigen door de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Partij ofwel via diplomatieke weg ofwel per brief kennis te geven van de beëindiging. Krachtens artikel 17 van het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994, beëindigt de Koning de gemengde verdragen op voorstel van zowel de federale autoriteit als van de betrokken gefedereerde autoriteiten.

Alle verzoeken die zijn ontvangen tot de effectieve datum van beëindiging, zullen worden behandeld overeenkomstig de bepalingen van het Akkoord. De bepalingen van artikel 8 met betrekking tot de vertrouwelijkheid blijven van toepassing op alle inlichtingen die op basis van het Akkoord werden uitgewisseld.

Het Akkoord biedt een toereikende oplossing voor de administratieve bijstand in belastingaangelegenheden tussen België en Montserrat.

Het Akkoord zou derhalve spoedig moeten goedgekeurd worden opdat zij zo vlug mogelijk in werking zou kunnen treden.

III. Gemengd karakter

In zijn advies gegeven op verzoek van de Federale Minister van Buitenlandse Zaken, beschouwt de Raad van State dat het voorliggende Akkoord een gemengd karakter heeft en bijgevolg door de parlementaire assemblees van de gefedereerde entiteiten goedgekeurd moet worden. De WGGV heeft zich over die tekst uitgesproken tijdens zijn vergadering van 26 oktober 2010 en het gemengd karakter van dit Akkoord bevestigd (Federale Staat/Gemeenschappen/Gewesten).

De Raad van State adviseert ook een samenwerkingsakkoord uit te werken tussen de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, met name om het begrip « bevoegde overheid », zoals vervat in de tekst van het Akkoord

l'Accord ainsi que celle d'un mécanisme et d'un organe de coordination afin que les autorités du pays partenaire sachent à qui elles doivent adresser une demande de renseignements et que l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions puissent déterminer entre eux comment donner suite à une demande concrète. L'élaboration de ce texte est en cours.

Les textes des accords de bases et des protocoles peuvent être consultés sur la base de données fiscale du Service public fédéral Finances « Fisconetplus » (www.fisconetplus.be).

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

te definiëren, en een coördinatiemechanisme en -orgaan op te richten, opdat de overheden van het partnerland zouden weten aan wie zij inlichtingen moeten vragen en opdat de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling zouden kunnen bepalen hoe op een concrete vraag in te gaan. Aan die tekst wordt op dit ogenblik geschreven.

De teksten van de basisverdragen en protocollen kunnen geraadpleegd worden op de Fiscale databank van Federale Overheidsdienst Financiën « Fisconetplus » (www.fisconetplus.be).

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOU MIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment à :

**l'Accord, fait à Londres le
16 février 2010, entre le Gouvernement
du Royaume de Belgique et le Gouvernement
de Montserrat, tel que mandaté par
le Gouvernement du Royaume-Uni de
Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord,
en vue de l'échange de renseignements
en matière fiscale**

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,

Après concertation,

ARRÊTE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'Accord, fait à Londres le 16 février 2010, entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de Montserrat, tel que mandaté par le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, sortira son plein et entier effet.

Bruxelles, le

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique, de la Coopération au Développement et de la Statistique régionale,

Charles PICQUÉ

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met :

**het Akkoord, gedaan te Londen op
16 februari 2010, tussen de Regering van het
Koninkrijk België en de Regering van Montserrat,
zoals gemachtigd door de Regering van het
Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië
en Noord-Ierland, inzake de uitwisseling
van inlichtingen met betrekking
tot belastingaangelegenheden**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voorstel van de Minister van Externe Betrekkingen,

Na beraadslaging,

BESUIT :

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Het Akkoord, gedaan te Londen op 16 februari 2010, tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Montserrat, zoals gemachtigd door de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek,

Charles PICQUÉ

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget et des Relations extérieures, le 15 mars 2013, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance « portant assentiment à l'Accord, fait à Londres le 16 février 2010, entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de Montserrat, tel que mandaté par le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale », a donné l'avis (n° 53.048/2) suivant :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET

1. La question se pose de savoir qui devra donner exécution en Belgique à une demande de renseignements émanant d'une autorité compétente de Montserrat.

Selon l'article 4, paragraphe 1er, f), ii), de l'accord, l'expression « autorité compétente » désigne pour ce qui concerne la Belgique « le Ministre des Finances ou son représentant autorisé ». Vu qu'il s'agit d'un traité mixte, l'autorité compétente n'est pas exclusivement l'autorité fédérale mais il peut aussi s'agir d'une entité fédérée.

Il est par conséquent recommandé sur le plan interne belge de prévoir un mécanisme et un organe de coordination afin que les autorités de Montserrat sachent à qui elles doivent adresser une demande de renseignements et que l'État fédéral, les Communautés et les Régions puissent déterminer entre eux comment donner suite à une demande concrète. Le Conseil d'État recommande à ce sujet de conclure un accord de coopération au sens de l'article 92*bis* de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles ⁽¹⁾ (2).

2. La question se pose de savoir si en cas de refus de collaborer à des investigations, le nouveau dispositif en matière d'échange de renseignements peut conduire à une répression administrative ou pénale et à une exécution forcée.

(1) Comparer avec l'article 1er*bis* de la loi spéciale du 16 janvier 1989 « relative au financement des Communautés et des Régions » et avec l'accord de coopération du 7 décembre 2001 entre l'Etat fédéral et les Régions « relatif à l'échange d'informations dans le cadre de l'exercice de leurs compétences fiscales et aux procédures de concertation concernant l'applicabilité technique des modifications aux impôts régionaux projetées par les Régions et l'applicabilité technique de l'instauration par les Régions de réductions ou d'augmentations générales de l'impôt des personnes physiques dû ».

(2) Ce dernier accord est d'ailleurs annoncé dans le point III de l'exposé des motifs.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, tweede kamer, op 15 maart 2013, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting en Externe Betrekkingen, verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie « houdende instemming met het Akkoord, gedaan te Londen op 16 februari 2010, tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Montserrat, zoals gemachtigd door de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden », heeft het volgende advies (nr. 53.048/2) gegeven :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

1. De vraag rijst wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van Montserrat.

Volgens artikel 4, lid 1, d), ii), van het akkoord wordt in België onder « bevoegde autoriteit » verstaan « de Minister van Financiën of zijn bevoegde vertegenwoordiger ». Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, is de bevoegde autoriteit niet alleen de federale overheid, maar kan het ook om een deelentiteit gaan.

Daarom verdient het aanbeveling om op het interne Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de autoriteiten van Montserrat weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State beveelt dan ook aan daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 « tot hervorming der instellingen » te sluiten. ⁽¹⁾ (2).

2. De vraag rijst of de nieuwe regeling inzake het uitwisselen van inlichtingen tot bestuurlijke of strafrechtelijke bestraffing en tot gedwongen tenuitvoerlegging kan leiden indien geweigerd wordt mee te werken aan onderzoeksverrichtingen.

(1) Vergelijk met artikel 1*bis* van de bijzondere wet van 16 januari 1989 « betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten », en met het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de federale Staat en de Gewesten « betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting ».

(2) Dat laatste akkoord wordt trouwens aangekondigd in punt III van de memorie van toelichting.

Il appartient à l'auteur de l'avant-projet de se déterminer sur cette question et, en fonction de ses intentions, d'éventuellement compléter l'ordonnance d'assentiment par des dispositions normatives en la matière ⁽³⁾.

La chambre était composée de

Monsieur P. QUERTAINEMONT, président de chambre,
Madame M. BAGUET, conseillers d'État,
Monsieur B. BLERO,
Madame A.-C. VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par M. P. RONVAUX, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Mme M. BAGUET.

Le Greffier,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Le Président,

P. QUERTAINEMONT

Het staat aan de steller van het voorontwerp om zich over deze vraag uit te spreken en om, naar gelang van zijn bedoelingen, eventueel de ordonnantie houdende instemming met het akkoord aan te vullen met normatieve bepalingen in die zin ⁽³⁾.

De kamer was samengesteld uit

De Heer P. QUERTAINEMONT, kamervoorzitter,
Mevrouw M. BAGUET, staatsraden,
De Heer B. BLERO,
Mevrouw A.-C. VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer P. RONVAUX, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Mevr. M. BAGUET.

De Griffier,

A.-C. VAN GEERSDAELE

De Voorzitter,

P. QUERTAINEMONT

(3) Il est renvoyé sur ce point notamment aux observations 6 à 6.3. formulées dans l'avis 48.056/VR donné le 27 avril 2010 sur un avant-projet de loi « portant assentiment à l'Accord, fait à Bruxelles le 23 octobre 2009, entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la Principauté d'Andorre en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale et adaptant la législation fiscale belge à certaines dispositions dudit Accord » (*Doc. parl.*, Sénat, 2010-2011, n° 5-969/1, pp. 37-47).

(3) Op dat punt wordt inzonderheid verwezen naar de opmerkingen 6 tot 6.3, in advies 48.056/VR, op 27 april 2010 verstrekt over een voorontwerp van wet « houdende instemming met het Akkoord, gedaan te Brussel op 23 oktober 2009, tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Prinsdom Andorra inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden en houdende aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van voornoemd Akkoord » (*Parl. St.* Senaat 2010-2011, nr. 5-969/1, blz. 37-47).

PROJET D'ORDONNANCE**portant assentiment à :**

**l'Accord, fait à Londres le
16 février 2010, entre le Gouvernement
du Royaume de Belgique et le Gouvernement
de Montserrat, tel que mandaté par
le Gouvernement du Royaume-Uni de
Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord,
en vue de l'échange de renseignements
en matière fiscale**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,
Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,
Après délibération,

ARRETE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'Accord, fait à Londres le 16 février 2010, entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de Montserrat, tel que mandaté par le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, sortira son plein et entier effet (*).

(*) Le texte intégral de l'Accord peut être consulté au greffe du Parlement.

ONTWERP VAN ORDONNANTIE**houdende instemming met :**

**het Akkoord, gedaan te Londen op
16 februari 2010, tussen de Regering van
het Koninkrijk België en de Regering van
Montserrat, zoals gemachtigd door
de Regering van het Verenigd Koninkrijk
van Groot-Brittannië en Noord-Ierland,
inzake de uitwisseling van inlichtingen
met betrekking tot belastingaangelegenheden**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
Op voorstel van de Minister van Externe Betrekkingen,
Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Het Akkoord, gedaan te Londen op 16 februari 2010, tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Montserrat, zoals gemachtigd door de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, zal volkomen gevolg hebben (*).

(*) De volledige tekst van het Akkoord kan op de griffie van het Parlement geraadpleegd worden.

Bruxelles, le 7 mars 2013

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique, de la Coopération au Développement et de la Statistique régionale,

Charles PICQUE

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

Brussel, 7 maart 2013

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek,

Charles PICQUE

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

